Kirjallinen kysymys KK 129/2024 vp

Päivi Räsänen kd ym.

Kirjallinen kysymys lasten kotihoidon tuen riittävyydestä

Eduskunnan puhemiehelle

Kehityspsykologian mukaan lapsen kehitykselle varhaisina ikävuosina, 0—3-vuotiaana, tärkeitä ovat läheiset kiintymyssuhteet, aivan erityisesti omiin vanhempiin. Kotihoidon tuki merkitsee pikkulapselle ennen kaikkea oikeutta oman äidin tai isän syliin, mikä on lapsen perustarpeita. Lastenpsykiatrit ovat todenneet, että mitä pienempi lapsi on, sitä rajallisempi on hänen kykynsä luoda ja ylläpitää useita samanaikaisia kiintymyssuhteita. Kolmen vuoden ikäraja on perusteltu myös infektioriskien näkökulmasta. Olisi perusteltua kaksinkertaistaa tuen taso.

On ristiriitaista, että kotihoidon tuen taso 343 euroa on merkittävästi alhaisempi kuin työttömän peruspäivärahan taso, joka on noin 750 euroa kuukaudessa. Lasten kotihoidon tuen korotuksella tuettaisiin erityyppisten vanhempien yhtäläisiä mahdollisuuksia hoitaa lapsiaan kotonaan niin halutessaan, myös tavallisten pienituloisten. Tällä hetkellä omien lasten hoito kotona on mahdollista usein vain niille, jotka onnistuvat kehittämään yritystoimintaa ja saavat lisätuloja lasten hoidon oheen, sekä varakkaammille perheille. Tämä näkyy myös nykytilastoissa, joissa vähemmän koulutetut pienituloiset saavat vähemmän lapsia kuin varakkaammat. Pienten lasten kotihoito tulee nähdä arvokkaana työnä ja investointina tulevaisuuteen.

Yhä useammat lapset laitetaan yhä nuorempina kunnalliseen päivähoitoon perheiden taloudellisista syistä. Nykyistä useampi vanhempi olisi valmis hoitamaan lastaan kotona, jos kotihoidon tuki olisi määrältään korkeampi. Varhaiskasvatus alkaa olla monessa Suomen kaupungissa sellaisella veitsenterällä, että se vaarantaa pahimmillaan jo hoitolasten turvallisuuden. Päiväkodeissa on tilanteita, joissa hoitaja saattaa joutua olemaan jopa kymmenen alle kolmevuotiaan kanssa yksin. Kunnallinen päivähoitopaikka maksaa yhteiskunnalle yli kaksi kertaa enemmän kuin kotihoidon tuki. Kotihoidon tuen korotus vähentäisi painetta kunnalliselta päivähoidolta. Osa vanhemmista valitsee lastensa kotihoidon siitäkin huolimatta, että kotihoidon tuki ei ole edes työttömän peruspäivärahan tasoinen.

Viimeisimmän perhebarometrin mukaan perheiden taloudellisilla tilanteilla on vaikutusta siihen, että lapsia syntyy vähemmän kuin toivottaisiin. Syntyvyys on ennätyksellisen alhaisella tasolla. Usein työt ja pienten lasten hoito voivat olla vaikeasti sovitettavissa, jos kotihoito ei voi olla taloudellisten syiden vuoksi vaihtoehtona. Syntyvyyden lisäämiseksi olisi tärkeää tehdä vaikuttavia toimia, kuten kotihoidon tuen korotus. Tämä helpottaisi myös työpaikkojen sijaisuusjärjestelyjä, kun voisi hyvissä ajoin valita lapsen kotihoidon tai töihin paluun.

Tällä hetkellä yhdenvertaisuus ja tasa-arvo eivät toteudu maassamme lapsiaan hoitavan vanhemman ja työttömän välillä: työttömyyttä arvostetaan liian usein enemmän kuin omien lasten hoi-

Valmis
5.0

toa. Arkikäytäntö on usein se, että lapset kokoontuvat koulun jälkeen niiden kavereiden kodeissa, joissa on turvallisia aikuisia. Vaikka lastaan kotona hoitavan perheen ruokapöydässä aterioisi monta omaa lasta ja muutama lasten kaverikin, tälle ei anneta samaa taloudellista tukea kuin työttömälle. Lasten kotihoito ei saa riittävää arvostusta maassamme.

Esitys on kristillisdemokraattien puoluekokouksen 27.8.2023 hyväksymän puoluekokousaloitteen mukainen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus edistää perheiden mahdollisuuksia valita lapsensa kotihoito ja

onko hallitus valmis harkitsemaan sitä, että kotihoidon tukea korotetaan?

Helsingissä 2.4.2024

Päivi Räsänen kd
Mika Poutala kd